

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ ΣΧΟΛΗ
ΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΤΜΗΜΑ
ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΝ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

«ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ: ΑΠΟ ΤΗ
ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ
ΠΟΛΕΜΟ»

Χρυσούλλα Σορόκκου

Λεμεσός 2023

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Χρυσούλλα Σορόκκου, 2023

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της μεταπτυχιακής διατριβής από το Τμήμα Καλών Τεχνών του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου δεν υποδηλώνει απαραιτήτως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα την οικογένεια μου, που πάντα με στηρίζει. Ένα μεγάλο ευχαριστώ στους συμφοιτητές μου Έλλη, Μαριάννα, Σαββίνα, το Ρένο και τον κύριο Χριστάκη, που έκαναν τις διαλέξεις πιο ευχάριστες. Τέλος, ευχαριστώ του καθηγητές μου κ. Αντώνη Δανό, κα. Μαρία Μόσχου, κα. Έφη Κυπριανίδου και κα. Αιλιάνα Μαρτίνι για τη γνώση που μοιράστηκαν μαζί μου και με βοήθησαν να γίνω καλύτερη.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ιστορία του μεγάλου 19^{ου} αι. (αιώνας των εθνών) και οι εκρήξεις των διαφόρων πολιτικό-κοινωνικών καλλιτεχνικών κινημάτων αποτέλεσαν τις βάσεις της αποκαλούμενης «εθνικής» ταυτότητας και της δημιουργία των εθνών-κρατών. Η Γαλλική Επανάσταση και οι επακόλουθες επαναστάσεις επηρέασαν τους λαούς και κατά συνέπεια τις τέχνες, με τους καλλιτέχνες να εξυμνούν το ηρωικό παρελθόν (Νεοκλασικισμός) και την ανάδειξη των παραδόσεων (Ρομαντισμός), προβάλλοντας το «έθνος» μέσω των έργων τους. Η επακόλουθη Βιομηχανική Επανάσταση απέρριψε κάποιους κλασσικούς θεσμούς και οδήγησε στην αναζήτηση ενός νέου καλλιτεχνικού τρόπου έκφρασης (Ιμπρεσιονισμός, Ρεαλισμός). Τελικά ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και ο κατακερμάτισε κάποια ιδανικά πρότυπα με αποτέλεσμα την ανάδυση των «ηρωικών» καλλιτεχνικών πρωτοποριών.

Αυτή η πτυχιακή εργασία επικεντρώνεται αρχικά στην επεξήγηση του έθνους και του εθνικισμού. Γίνεται αναφορά στην Γαλλική Επανάσταση, τον Διαφωτισμό καθώς και στη διαφορά μεταξύ του Πατριωτισμού και του Εθνικισμού. Επίσης γίνεται ανάλυση της μετάβασης από τον Πολιτικό Ρομαντισμό στον Ρομαντικό Εθνικισμό, συμπεριλαμβανομένου του πώς η «λαϊκή παράδοση» αναδείχθηκε ως «φορέας» του Έθνους και της «εθνικής ταυτότητας». Εξετάζεται η περίοδος στο γύρισμα του 20^{ου} αι. και τα πρώιμα στάδια της μοντέρνας τέχνης και, τέλος, σκιαγραφούνται οι «ηρωικές» πρωτοπορίες, και πώς το εθνικό συναίσθημα πήρε διαφορετική τροπή μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

ABSTRACT

The history of the long 19th century (century of the nations) and the flourish of the various sociopolitical and art movements, formed the foundations of "national" identity and the establishment of nation-states. The French Revolution and the following revolutions affected the people and consequently the arts, with artists glorifying the heroic past (Neoclassicism) and highlighting "national traditions" (Romanticism), with the artists projecting the nation through their works. The Industrial Revolution resulted in the rejection of classical institutions resulting in the search for new artistic ways of expression (Impressionism, Realism). Finally, World War I deconstructed various ideals, bringing about the rise of the "heroic" avant-gardes.

This thesis, initially, focuses on the notions of the nation and nationalism. It looks at the French Revolution, the Enlightenment, as well as the difference between Patriotism and Nationalism. In addition, it examines the transition from Political Romanticism to Romantic Nationalism, including how "Folklore" was projected as the bearer of the "nation" and of "national identity". Moreover, it examines the period at the turn of the 20th century, and the early stages of modern art. Finally, it looks at the "heroic" avant-gardes and the way "national" feeling took a different turn, after the First World War.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	iv
ABSTRACT.....	v
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.....	vi
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	vii
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Εθνικισμός και Κουλτούρα.....	2
1.1 Εθνικισμός: από τον Πατριωτισμό στο Ρομαντικό Εθνικισμό	2
1.1.1 Γαλλική Επανάσταση – Διαφωτισμός – Πατριωτισμός.....	3
1.1.2 Η κορύφωση της ιδεολογίας του Εθνικισμού στη Γερμανία: από τον Πολιτικό Ρομαντισμό στον Ρομαντικό Εθνικισμό.....	9
1.2 Κουλτούρα και Εθνική Ταυτότητα: Η «Λαϊκή Παράδοση» ως φορέας του Έθνους.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Έθνος και Τέχνη στον μακρύ 19 ^ο αιώνα.....	16
2.1 Νεοκλασικισμός.....	16
2.2 Ρομαντισμός.....	32
2.3 Εθνικισμός και Τέχνη στο γύρισμα του 20 ^{ου} αιώνα.....	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Έθνος και Τέχνη στις «ηρωικές» Πρωτοπορίες.....	58
3.1 Γερμανικός Εξπρεσιονισμός.....	58
3.2 Ιταλικός Φουτουρισμός.....	70
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	81
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	83